Ч. 273 (14.170). Львів, неділя 13. жовтня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Педаґоґічний Зїзд.

Заходами Головної Управи Рідної Школи відбудеться у Львові 2. і 3. листопада ц. р.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ЗІЗД

з такою програмою:

I. Субота, 2. листопада, 10. год. передпол.:

1) Відкриття Зїзду — голова Рідної Школи, проф. Іван Галущинський.

2) **Проф. Д-р Степан Балей:** Психольогія характеру.

Пополудні:

3) **Проф. Д-р Яким Ярема:** Українська психіка в її історично-культурних виявах і наша програма виховання.

4) **Проф. Ярослав Кузьмів:** Напрямні національного виховання.

5) **Д-р Всеволод Метельський:** Спроба характеристики української дитини.

6) **Д-р Осип Філяс:** Школа та поширення гігієни серед громадянства.

II. Неділя, 3. листопада, 10. год. передпол.:

7) **Інсп. РШ. Володимир Кузьмович:** Проблеми української шкільної політики.

8) **Інж. Роман Білинський:** Достроєння школи до вимог нашого господарського життя.

Пополудні:

9) **Доц. Д-р Володимир Січинський:** Ужиткове мистецтво в системі виховання.

10) **Д-р Станислав Людкевич:** Орґанізація музичного виховання.

11) **Проф. Степан Гайдучок:** Вплив фізичного виховання на вдачу нашої молоді.

Відкриття Педагогічного Зїзду і перший реферат відбудеться в салі Музичного Товариства ім. Лисенка при вул. Шашкевича; наради в суботу пополудні та в неділю рано й пополудні — в салі Т-ва „Українська Бесіда" при вул. Рутовського ч. 22 (Народній Дім).

Запрошуємо до участи у Педагогічному Зїзді представників українського наукового й виховного світу, українських центральних установ, преси, українське вчительство народніх, середніх і фахових державних та приватних шкіл, представників кружків Р. Ш., що утримують школи, представників Батьківських Комітетів (Кружків), представників виховних і шкільних установ Волині, Полісся, Підляша й Холмщини, Буковини й Закарпаття та еміграції.

Всі, що мають намір брати особисту участь у Педагогічному Зїзді, зволять дати про це відомість на адресу: Рідна Школа, Львів, Словацького 14.

Вступ на салю за виказанням „карти вступу".

Ев. несуттєві зміни програми застерігаємо собі.

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ РІДНОЇ ШКОЛИ:

Іван Галущинський, голова. **Д-р Мирон Коновалець**, секретар.

ЗА ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ ПЕДАГОГІЧНОГО ЗІЗДУ:

Іван Галущинський, голова Р. Ш., предсідник.
Володимир Радзикевич, голова Учит. Громади, I. заст. предсідника.
Іван Лилик, голова Вз. Помочі Укр. Вчительства, II. заст. предсідника.
Іван Ющишин, редактор, I. секретар.
Д-р Маркіян Терлецький, II. секретар.

*

Ввічливо просимо всю українську пресу передрукувати цю оповістку.

Польські парляментарні установи і українська національна політика.

Львів, 12. жовтня 1935.

Ще перед травневим переворотом, більше 10-ти літ тому, проф. Станислав Стронський, пізніше один із лідерів польської народової демократії, тоді чільний член монархістичної „християнсько-народової" партії Дубановича, переконував підписаного, що для українців найкращий у Польщі устрій — монархістичний: бо з розумним королем — мовляв — чи з невеличким гуртком його впливових дорадників буде українцям далеко швидше і лекше порозумітися, ніж з кількасот-головим соймом, в якому націоналістична демагогія завжди буде мати перевагу.

Таке твердження безперечно криє крихітку правди в собі. Чи з того виходить, що українське громадянство, по своїй суспільній структурі, своєю психікою і традиціями наскрізь демократичне, мало би заявлятися за монархією у Польщі? І коли навіть погодимося, що в останньому десятилітті погляди на творчу життєздатність демократії значно захитались і що найщиріші демократи признають необхідність перевірки демократичних тез та стосованих демократією метод правління (приклад: французький парляментаризм, що грозить руїною державі), — то проте ніодна політична партія, що сама у своому орґанізаційному статуті кермується демократичними засадами, не може з легким серцем проголошувати свого „дезінтересман" щодо гребання демократії. І тут саме лежить конфлікт, що його мусять переживати українські політичні групи, самі привязані до засад демократії, обовязані репрезентувати рідний нарід у державних законодатних установах при недемократичному устрою польської держави та одночасно розчаровані щодо вартости національно-політичного лібералізму польських демократичних партій.

Будучи громадянами польської держави з усіми консеквенціями цього факту, не може бути українцям байдуже, який устрій панує у цій державі. Не може це бути байдуже хочби тому, що розвязку польсько-української проблеми у мережах Польщі українська політика бачить у формулі територіяльної автономії; територіяльна автономія частини держави потягає за собою інший устрій — себто цілком протилежний до тієї централістичної й уніфікаційної системи, яка панує в Польщі від першого дня її відродження. Стримання себе від голосування над нововою польською конституцією не було проголошенням байдужости у справі польського державного устрою, але поруч із причинами, які ми навели на цьому місці у вчорашніх наших міркуваннях, було вислідом розуміння безвиглядно-

Несподіванки африканської війни.

Скріплення італійського наступу. — Масакра італійців в Адуї? — Похід італійців у глибину Абісинії.

АБІСИНЦІ ЗДОБУЛИ УАЛЬ-УАЛЬ.

ЛЬОНДОН, 12. 10. ПАТ. Райтер повідомляє з Аддіс-Абеби: **Збройні абісинські сили зайняли Уаль-Уаль і Ворднеір. Про це повідомляє абісинський комунікат з Діредауа.**

ЛЬОНДОН, 12. 10. ПАТ. Райтер повідомляє з Асмари: Рас Сеюм появився на схід від Адуї на чолі більших неправильних збройних абісинських сил.

З Аддіс-Абеби подають, що вояки з племени Іссу недалеко Деі-Дорра зістрілили із крісів італійський літак та вбили двох італійських летунів.

ГОЛОВНА ІТАЛІЙСЬКА КВАТИРА В АДУЇ.

РИМ, 12. 10. ПАТ. З Асмари повідомляють: Ген. де Боно перед виїздом **до Адуї, де створять головну кватиру,** передав владу над кольонією віцегубернаторові Еритреї Ґабелієві.

АБІСИНЦІ МАСАКРУЮТЬ 2.500 ІТАЛІЙЦІВ.

ЛЬОНДОН, 12. 10. ПАТ. Райтер подає з Аддіс-Абеби: Одна особа, що є у стислім контакті з королівською палатою повідомила кореспондента Райтера, що **абісинські війська змасакрували яких 2500 італійців біля Адуї. Урядові кола заявляють, що є всі дані на те, щоб ту вістку вважати правдивою.**

ВЕЛИКА БИТВА БІЛЯ АДУЇ.

ПАРИЖ, 12. 10. ПАТ. Повідомляють з Аддіс-Абеби: **Тепер зводять на південь від Адуї велику битву, в якій з абісинської сторони бере участь армія Раса Сеюма й армія Раса Касси. Кружляють поголоски, що війська Раса Сеюма в ночі з 9 на 10 жовтня окружили італійські позиції під Адуєю та напали на італійців. Абісинці мають великі страти, але вдалось їм здобути деякі позиції, взяли полонених та більшу кількість зброї і муніції.**

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПОХІД У ГЛИБИНУ АБІСИНІЇ.

ПАРИЖ, 12. 10. ПАТ. Кореспондент „Парі Соару" повідомляє з фронту в Еритреї, що **італійська армія приготовляє важливу подію на північному фронті. Йде тут про наступ здовж долини Таказе.** Здобуття тієї величезної артерії, що доходить до центра Абісинії буде **другим етапом італійського походу у глибину краю.** У провінції Тіґре нагромадили величезну кількість муніції та харчів, щоб засобити відділи. Досі початок наступу здержував абісинські випади на праве крило італійської армії. Від кількох днів бомбардування з літаків цих дрібних абісинських відділів промощувало шлях італійським військам. **Один відділ армії ген. Сантінія зайняв місцевість Едоґа, що становить один із ключів долини Таказе.**

ПАРИЖ, 12. 10. ПАТ. Рас Імру прилетів до Аддіс-Абеби літаком. Неґус рішив залишитись в Аддіс-Абебі, звідки кермуватиме операціями на ріжних фронтах. Офіційно потверджують вістку про те, що під Аксум скинули один італійський літак. Повідомляють теж, що **італійські війська на південнім фронті йдуть вперед між Ґерльоґубі і Ґорагаі.**

КОНЦЕНТРАЦІЯ АБІСИНСЬКИХ ВІЙСЬК.

ПАРИЖ, 12. 10. ПАТ. Воєнні кореспонденти з головної кватири італійських військ пишуть, що летунська розвідка ствердила більшу **концентрацію абісинських військ на південь від Макале.** Йде тут про 88-тисячну армію Раса Оасан. До зудару **італійсько-абісинських військ прийде мабуть у районі Маґдаля. Італійські війська в Оґадені йдуть далі вперед у напрямі Горагаі.** Після багатьох зударів з абісинцями вдалось італійцям зайняти освіжні позиції. Італ. штаб повідомлено, що на **судансько-египетськім кордоні сконцентрували 20 тис. абісинців** здовж рік Сеґіт і Таказе.

сти принципіяльного і безкомпромісового ставлення справи територіяльно-автономічного устрою в даному часі і серед даних обставин.

Такий підхід до питання державного устрою Польщі безперечно обовязує політично організоване українське громадянство й надалі, після того, коли ввійшла в життя нова конституція і розпочали свою діяльність нові законодатні палати. Не було ніякої причини змінити свій погляд на ролю тих нових законодатних палат. Факт участи у них українського національного представництва накладає на них обовязок свою тактику на їх терені пристосовувати до нового їх характеру, який зрештою найшов уже свій вислів у новому регуляміні, — не стільки у нових постановах щодо зголошування внесків та інтерпеляцій, скільки у майже диктаторській владі маршала. Але факт участи українських послів у новому соймі далеко не накладає на них обовязку годитися з характером того сойму так само, як факт ведення розмов про способи і зміст мирної полагоди польсько-українського спору в нинішній історичній дійсності не може ще змінити критичного становища всього українського громадянства до всієї пануючої державної системи, тим більше, **коли ще в українській дійсності нічого сутнього на краще не змінилось.**

Існують ріжні погляди на ролю, яку мають відіграти в житті Польщі нові законодатні установи. Істнує на цю тему вже чимала література знавців державного і конституційного права та політичних публіцистів. Багато писалося теж про куліси боротьби за зміну устрою і ті її причини, про які не було мови в офіціяльних заявах. Найпопулярніший аргумент польської опозиції, що річ іде тут про петрифікацію влади за табором, який здобув державну владу у травневому перевороті, — той аргумент має за собою безумовно тільки частинну правду. Поза бажанням закріпити за собою владу лежала журба, щоби взагалі у Польщі не повторилася ситуація, коли кандидатом на премієра був Войтіх Корфанти, та щоб не повторилися справді скандальні умовини, в яких вирішувано деякі кабінетові кризи й інші найважніші державні справи. Коли прийняти, що осередком уваги маршала Пілсудського були завжди закордонні і військові справи і що він завжди повторяв, що ті дві ділянки не можуть стояти в залежности від партійних суперечок, коли пригадаємо собі, що найважнішою мабуть постановою нової конституції є прерогатива президента республики самому „становити про мир і війну“ та „заключати і ратифікувати умови з іншими державами“ (ст. 12, точки ф, і, г), то безумовно одною з найважніших інтенцій маршала Пілсудського, що вказував на потребу змінити конституцію, було забезпечитись перед несподіванками з боку сойму в моменті великих історичних рішень, тих великих подій, які Пілсудський вмів справді передбачувати та на яких хід старався заздалегідь активно впливати.

Так чи інакше, — усі ці причини, що посередньо чи безпосередньо вплинули на структуру нинішнього сойму і сенату, не стоять у **безпосередньому** звязку з інтересами українських виборців. Через те й роля українських парляментаристів цілком специфічна, зовсім незалежна від ролі, яку автори нової конституції і виборчої ординації передбачали і призначували законодатним палатам: чи то як підпорі режіму, чи виконавцеві постанов, диктованих державною рацією. Роля українських парляментаристів не вміщається навіть у рямцях сойму, як установи з дорадчим характером. Як заступники й оборонці українських інтересів, українські парляментаристи можуть глядіти на сойм і сенат тільки і виключно з одного становища: як **на один із теренів боротьби за українські слушні і справедливі права.**

Тактика принципіялізму, яка практично виявлялась у словесній негації (бо на ділі ніколи не було в краю бойкоту податків ані набору рекрутів) та у зголошуванні вимог у формі засадничих заяв, — та тактика показалась невірною і недоцільною. Відпала тактика використовувати соймову трибуну як єдиний звязок між українським і польським політичним світом, — навязано безпосередній звязок з відповідальними державними чинниками. А проте в імя правди треба ствердити, що й обидва попередні сойми не служили лише для „демонстрацій“, як це упрощує польська публіцистика: фактом є, що Український Клюб зголошував наскрізь річеві внески — деякі у формі готових законопроектів, — у цілій низці справ, які по нинішній день є гостро актуальні і — невирішені (приклад: перший український внесок у справі національної терміньольогії, внески у справі народнього шкільництва, справ університету і т. д. і т. д.) та не відмовлявся від річевої співпраці в комісіях.

Теперішній соймовий регулямін не замикає дороги до порушення всіх тих справ, до найбільш меткої і живої діяльности. Але справа не в зовнішньому фаєрверку, не у гомінкій формі, а в практичних вислідах. Українська дійсність не потребує „великої сили великих слів“ — ні чужих ані своїх, — зате **вимагає конкретних і глибоких реформ.** Річ парляментаристів, як політичних репрезентантів народу, вирішувати форму тактики, залежно від обставин, з погляду доцільности українського інтересу: єдиного мірника всякої тактики.

Характер теперішнього сойму залежний від істнуючого устрою, особистий склад послів залежний від виборчої ординації, свобода рухів сойму залежна від волі урядових чинників, польські посли залежні від приналежности до санаційного володіючого табору. **Але українські парляментаристи залежні тільки і виключно від свого доброго розуміння українського національного інтересу, залежні від української прилюдної опінії.** І в цьому їх найбільша сила, у цьому найбільша запорука поваги, якою мають втішатися у польській стороні

І. Кедрин.

Білоруська проблема,

БІЛОРУСИ ПОЗА ПОЛЬСЬКИМ ПАРЛЯМЕНТОМ.

Польські законодатні установи — сойм і сенат — вже уконституувалися в днях 4. і 5. жовтня ц. р. і в найближчому місяці приступлять до звичайної ділової праці. Які будуть її розміри поза буджетом — невідомо; залежати вони будуть у першу чергу від самого уряду, що схоче він призначити під формальні наради і вирішення парляменту. Надто великий приділ напевне не буде, бо завжди у звичайних справах лишається шлях декретування, що від довшого часу у Польщі став нормальним явищем. Не матиме ширшого місця і посольська ініціятива, що її передбачує арт. 30 і арт. 33. нового соймового регуляміну і серед сучасної дійсности буде мабуть зправила теоретичною постановою, бо з неї мабуть не часто будуть користати поодинокі посли.

Та тут не йде про саму техніку парляментарних нарад і рішень. Цікавить нас передовсім національний склад сойму і сенату. Головні постанови виборчих ординацій до сойму і до сенату ще у свіжій памяти загалу виборців. Листу кандидатів на послів устійнювали у кожній виборчій окрузі окружні виборчі збори, на які загал виборців мав дуже маленький вплив і тому про листу кандидатів на послів рішав фактично уряд. Без порівнання ще більше ділося це при обмежености числа виборців і посередности виборів у голосуванні на сенаторів у воєвідських виборчих колегіях. Не згадувати вже про призначування сенаторів президентом держави, що на основі інтенцій авторів конституції мало бути ремедурою самих виборів.

Сьогоднішний сойм складається у дійсности тільки з 205 послів, замісць 208, бо два мандати у двох округах у Лодзі взагалі необсаджені тому, що з причини бойкоту виборів кандидати не одержали мінімального числа 10.000 голосів, а третій з одної округи з Варшави вакує по причині смерти вибраного одним голосом більшости жидівського посла Вацлава Віслїцького на передодень першого засідання сойму. На 205 **послів є 182 поляків або 88.77%**, неполяків є 23 або 11.23 проц., у цьому **19 українців** (14 з Галичини і 5 з Волині) **або 9.2 проц.**, 3 жидів і 1 москаль. У сенаті є **96 сенаторів** (64 з вибору і 32 з номінації) з цього **поляків 86 або 89.58 проц.** (60 з вибору і 26 з номінації), **неполяків 10 або 10.42 проц.** (4 з вибору і 6 з номінації), **між ними 6 українців** (4 з вибору — 3 з Галичини і 1 на Волині — і 2 з номінації) **або 6.24 проц.** та по двох жидів і німців з номінації. **Обі законодатні установи** нараховують разом під цю пору **301 членів, з цього 268 поляків або 89.03 проц.** і 33 неполяків або 10.93 проц., **між ними 25 українців або 8.30 проц.**

З повищої статистики ясно, що поляки в законодатних установах перевищають далеко відсоткове число польського населення в державі, натомість відсоткове число українців не доходить і половини їх загального відсоткового числа в державі (найменше 20 проц.), при чому українське населення Лемківщини, Холмщини, Підляша і Полісся взагалі не має ніякого парляментарного представництва. У соймі на три міліони жидів є всього три жидівські посли, розмірно нечисленні захожі москалі, в додатку проживаючі у діяспорі в Польщі мають одного свого представника, а не мають ніякого представництва білоруси і німці, як також і чеські кольоністи з Волині, що мали одного свого представника в клюбі ББ у другому і третьому соймі. Про литовців (около 200.000) в Польщі треба згадати остільки, що вони послідовно бойкотують усі вибори до польського парляменту для зазначення своєї солідарности з політикою Ковна щодо Виленщини.

Загальний характер обох теперішних законо-

затних польських установ з національного боку є суто польський і національні меншини займають там, прнайменше до деякої міри, радше декоративне становище, тим більше при сучасних регулямінах нарад сойму і сенату.

Поза польським парляментом опинилися у цілости білоруси, автохтонне населення, що суцільною масою замешкує значні північно-східні простори Польщі у воєвідствах: білостоцькому, поліському, новогрудському і виленському. На основі офіціяльної переписи з 9. грудня 1931 р. не можна подати точної статистики білоруської людности, бо її переведено без порівнання більше, як деінде на непольських етнографічних землях у користь поляків, використовуючи головно факт, що дуже значна частина білорусів є римо-католицького обряду і їхню за малу національну свідомість та активність. Для орієнтації подаємо перепис населення з 1931 р. З чотирьох північно-східних воєвідств: 1) воєв. білостоцьке на загальне число населення 1,643.485 мало неполяків 459.836 або 28.0 проц.; 2) воєв. виленське 1,275.269 неполяків 511.471 або 40.1 проц.; 3) воєв. новогрудське 1,056.780 неполяків 501.260 або 47.4 проц. і 4) воєв. поліське 1,131.359 неполяків (тут найбільше українців) 967.196 або 85.5 проц.

Як сказано, годі точно на основі самого перепису населення означити число білорусів у Польщі; дослідники демографії приймають їх приблизно на около два міліони. На кожний випадок є це поважна цифра, якої мовчки не можна поминути, навпаки, з нею і в сучасних відносинах треба рахуватися, хоч польська політична практика таки з нею не числиться. Для теоретичних дослідів національного питання в Польщі іствує у Варшаві „Інститут Бадань Народовосьцьових“ і появляється поважний періодик-публікація п. н. „Справи Народовосьцьове“ з окремими студіями і замітками, присвяченими теж і білоруській справі. Факту істнування білорусів як окремої нації не негує в засаді польське законодавство, бо мовні закони (лекс Ґрабскі-Тугут) з 31. липня 1924 р. надають деякі мовні права і білорусам, яких своєю дорогою практика польського життя майже ніколи не узглядняє.

(Далі буде.)

Д-р Степан Баран.

Настя Волошин — стиґматичка з Млинів.

(Від власного кореспондента.)

В „Ділі“ були вже короткі хронікарські згадки про те, що в Млинах, яворівського повіту, появилася „стиґматичка“. Один з польських львівських органів містить від кількох днів обширні репортажі про „стиґматичку з Млинів“ і робить рекляму тій сільській дівчині а не меншу й собі. В ціли поінформування наших читачів про дійсний стан справи містимо жмуток спостережень і вражінь нашого кореспондента в Яворові, який особисто кілька днів обсервував Настю Волошин і був пригутній при лікарських огляцинах.

ЖИТТЄПИС НАСТІ.

Настя Волошин — сільська дівчина, українка, має 24 роки життя, походить з Красного ад Майдан Синявський, донька паламаря. Від кількох літ служить у Млинах, яворівського повіту, сперш у гр.кат. адміністратора, а по його виїзді в селянина Степана Вачка, зв. Пукало. Рідня Насті й господар Вачко висловлюються про Настю цілком додатньо: вона дуже працьовита й побожна, щотижня сповідається і причащається. Ніколи дотепер не хорувала на довші недуги. В Млинах стоваришувалася найближче з двома сільськими дівчатами: Марією Сютрик і Анною Іваник.

КОЛИ ПОЯВИЛИСЯ В НАСТІ РАНИ?

Появу ран попередило в Насті (згідно з її заподанням) дивне явище перед 13-и роками. Ще 11літньою дівчиною пасла вона дома вівці. Одного дня баран відбився від отари й побіг у сторону

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 52)

ҐМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

Що далі затягалася непощадна війна, чим раз важче було вижити, чим більш душу дратували безпросвітні життєві відносини, то на щораз інші, на щораз нові вигади і витівки пускалися людиська, щоб облекшити свої недолі. Нпр. за 1916 рік виробився в таборі окремий тип людей, яких називали „щурами“. А то утерся в таборі такий неписаний звичай, що люди, які законтрактувалися і відїздили до робіт, діставали на дорогу по два бохонці хліба з табору, а на рахунок працедавця по пять корон завдатку, щоб могли сяк-так опорядитись. І це підглянули неосудні шморгуни і — вихіснували. Записувалися до роботи, діставали по два бохонці хліба і по пять корон і їхали. Та ледви приїхали на місце і побули кілька днів, кидали роботу і — втікали. Вертались до табору і знову контрактувались. І так — безугавно. За кожним разом діставали хліб і по пять корон — і це було одніською метою їх контрактувань. Їх число розрослося в сотні — і як із справжніми щурами — боротьба з ними була трудна, тому, що хитрили найвигадливішими способами і крилися під усілякими вигаданими прізвищами. З них працедавці не то не мали ніякого хісна, а велику шкоду. Ішли гострі скарги на них, проте винуватців тяжко було зловити. Влада видавала проти них ріжні розпорядки: казала їх примусово відставлювати власним коштом до місця робіт, так вони вдруге втікали; заборонила приймати їх назад до табору, та що було з ними робити, коли вертались?; казала для них запровадити окремий „чорний реєстр“ і виключувати їх від репатріяції, стягати відшкодування, віддавати карному судові за обманство і т. д. Та все це не помагало. Неодин потерпів; та назагал „щурі“ не переводились.

Бувало нераз, що виїзджаючи на роботу, люди не мали в що приодітися. Такі діставали посвідку з бюра посередництва праці і мали при наділах першенство. І на цьому тлі виробився тип крутіїв, що лиш у цій цілі записувались до робіт та зголошувались нарошно в лахмітті і катраннях, щоб дістати даровий приділ одежі чи обуви, який пізніше перепродували. За ними стежили баракові інспектори і їх виловлювали.

Як дике хабазя, ширилось усяке крутійство і мантійство в таборі.

Такими способами і серед таких обставин набирано в ґміндівському таборі виселенців до всяких контрактових і примусових робіт, поминаючи численні попити за домашньою прислугою, яку брали приватні доми. Винятки — винятками; та назагал наш нарід у роботах мав добре імя. Не було це переборщення міністеріяльного секційного шефа, коли весною 1917. року на робітничій анкеті в міністерстві сказав, що Австрія перетримала важку крізу в рільному господарстві за перші два воєнні роки лиш завдяки муравлиній праці виселенців.

Сам ґміндівський табор дав запіллю такі робучі сили: в 1915. році — 16.890 мужчин та 16.800 жінок; в 1916. році — 8.540 мужчин та 8.675 жінок; в 1917. році — 5.680 мужчин та 6880 жінок.

Ті цифри обіймають усі роди позатаборової праці: при ріллі, в лісах, у промислових фабриках і воєнній муніції, при земних роботах, при домашній службі і т. д. Хоч цифри примусових робіт — неповні. Само собою, під шумне ймення мужчин ішли набільше виростки і дітваки. Не було на австрійському запіллі такої категорії робіт, де не працювалиб наші виселенці. Одна фабрика пороху у Блюмав виказувала в 1917. році, що поверх 10.000 галицьких виселенців працювало в ній за час війни; з того — можна сказати — добра половина з ґміндівського табору. Та не лиш ця, бо всі інші воєнні фабрики горнули теж відти робітників: Велерсдорф, Ґльоґніц, Фрайштад, Феліксдорф, Франценсфесте, навіть далека Боснія. Де понадобилось. Одних набирали на контракти, інших примусово, одначе платили їм таксамо, як контрактовим, лиш що вони були більше обмежені і загрожені у своїй ос. свободі.

Моє становище як керманича бюра посередництва праці теж не було завидне. За весь 1915. рік мав я супроти воєнних і державних робіт вільні руки. Найшов робітників — добре; не найшов — теж добре. Військові домагання були звичайно наглі, телеграфічні і — дивовижні. Вимагати в 1916. або 1917 році за 24, найдалі 48 годин — кількасот здорових, дебелих, до тяжких робіт спосібних мужчин (такі були їх типові домагання) — була дивовижа. Таких мужчин з простонароддя тоді взагалі не було; в таборі ні на лік. Все вигортали до війська. Одначе цим військовість не журилася; вимагала і — шлюсс!

(Д. б.)

каплички. Настя побігла за ним аж до каплички і тут мала „обявлення", а саме вчула голос Матері Божої: *„В пізніших літах дістанеш такі рани, які мав Ісус Христос, як був прибитий на хресті"*. Тодіж у капличчі впали Насті на руки чотки. Цього року в червні (перед святом Евхаристії) отворилася Насті рана в лівому боці, за кілька тижнів — у лівій долоні та в правій, і то спершу з внутрішньої сторони, відтак на верху руки. У вересні показалися рани на стопах ніг з верхньої сторони. Тоді теж з тих ран виходила краплями кров.

ВРАЖІННЯ В СЕЛІ.

Поява ран у Насті викликала в селі велике враження, що скоро поширилося по сусідніх селах і повітах. Спершу одиноцем, відтак сотками й тисячами сходився народ, щоб побачити Настю, що має „такі рани, як мав Іс. Христос на хресті": Одні з цікавих підозрівали в цьому якийсь підступ, інші повірили в „чудо". Про Настю довідалася державна влада й лікарі, що зачали досліджувати ці рани. В цілях кращої обсервації зарядження уміщення Насті у повітовому шпиталі в Яворові.

НАСТЯ В ЯВОРОВІ.

В яворівському шпиталі перебуває Настя від 5. жовтня. Має тут окрему кімнату, харч і тут вона під лікарською обсервацією д-ра П. Радла, повітового лікаря, який хоче устійнити здоровний стан Насті. Перевезення її до Яворова зробило Яворів осередком зацікавлення й народ сотнями облягає шпиталь та здержує вуличний рух, чим завдає багато клопоту поліційним органам. Юрба цікавих, і то не лише простолюддя, але й інтелігенції всіх трьох „краєвих" національностей і релігій, намагається дістатися до середини. Поліція час до часу піддається напруженому зацікавленню зібраної юрби і гуртками впускає цікавих до середини. Інші, менше щасливі, вдивляються у вікна, де часом показується Настя, або переплитують тих, що були в середині. В гуртках людей оповідають собі несотворені річи про Настю, про її рани, про її ясновидіння і т. п. Навіть з дальших околиць приїздять *інтелігентніші пані*, щоб подивитися на Настю, деякі *цілують її в руку(!)* і просять молитви. Переповідати на цьому місці ті всі сплетні, що ходять між людьми про „чудо", годі, бо годі в поважному часописі вписувати річи, що надаються тільки до брукового свистка. На жаль, одно треба ствердити, що людей *огорнула масова психоза*, чого доказом є хоч би те, що вже оповідають собі, немов би дехто бачив у вікні кімнати, де лежить Настя — Матір Божу й Ісуса Христа. Є це, очевидно, наслідок релігійного розфанатизування безкритичної маси.

ЩО Я БАЧИВ.

Завдяки ввічливости п. д-ра Радла й органів поліції мав я вільний вступ до кімнати Насті і міг її безпосередньо обсервувати. Настя — *це крїпка сільська дівчина, чисто вбрана, висока, з румяним лицем і гарними синіми очима, що в них видно* — раз гордість і задоволення з того, що стала такою „інтересною" особою", іншим разом пробивається з тих очей перетомлення й острах, немов цькованої звірини. Настя балакуча, відповідає на всякі запити, хоч деколи відмовляється від ясної відповіди, заслонюючись забороною Матері Божої. Деколи дивиться зпід лоба на питаючого. Всі цікаві знати про ті рани, — від коли їх має, чи болять, коли з них тече кров і т. п. Настя ввічлива і про все оповідає не знати котрий вже тисячний раз. Голос має приємний і цей голос як і очі мимохіть насувають чоловікові гадку, що Настя краще чулась би в ролі більш світській, як та, що в ній тепер знаходиться. Настя показує свої рани. На верхній стороні обох долонь та *обох* стіп має по одній засклепленій ранці, величини перерізу звичайного канцелярійного олівця. На лівому боці нижче грудей має таку саму позему засклеплену рану довжини около 12 міліметрів. Береги всіх ран є сухі й не ропіють. Такі рани загально звиваються *стигматами*, бо нагадують собою рани І. Христа.

ЯК НАСТЯ ПОЯСНЮЄ СВОЇ РАНИ.

Настя твердить, як уже було сказано вище, що ті стигмати повстали „самі з себе", а в середу й у четвер з тих ран витікає кров. Ті стигмати має з Божої волі, бо Матір Божа зявилася їй в облаках і сказала: „Не бійся, дитино, ти будеш мати такі рани, як мав І. Христос на хресті і будеш так терпіти, бо люди є дуже грішні".

Далі Настя оповідає, що *в середу й четвер вечером приходить „така година"*, що вона вклякає, молиться, потім „стисне" її коло серця й вона падає „непритомна" на ліжко. Тоді має ріжні обявлення і терпить муку таку, як І. Христос на хресті. Цей стан непритомности й муки називає Настя „екстазою". Вона знає теж про Тересу Найман і знає, що вона має рани також на голові. Про себе говорить, що до двох літ буде мати рани на долонях наскрізь, а на ногах у великий піст. Тепер на підошвах ніг нема у неї ніяких знаків, а на долонях рук є слабенькі знаки, немов від здертого міхура. Муки Насті тревають від двох до пятьох годин.

ЩО БУЛО В СЕРЕДУ Й ЧЕТВЕР.

В середу, 9. жовтня, в год. 5-ій пополудні шпитальна доглядачка заалярмувала д-ра Радла, що в Насті з ран випливає кров. Користуючи з дозволу, вибрався я разом з д-ром Радлом до Насті. Вона лежала на ліжку горілиць, руки мала зложені навхрест на животі, ноги заложені одна на другу. В правій руці тримала чотки. *На стигматичних знаках рук і ніг були великі каплі крови.* Очі мала Настя замкнені, живчик майже нормальний, бо тільки незначно приспішений. Був це стан подібний до трансу. За хвилину Настя зачала говорити: „Мати Божа обявляється мені й каже: „Не бійся, дитино, ти будеш терпіти так, як І. Христос". Опісля Настя піднесла в лікти праву руку з пальцями, вложеними як до присяги, говорила щось, немов присягаючи свою вірність, стала оповідати про Христові муки й *тоді її тіло штивніло;* руки розложила немов на хресті, а її тілом пробігали *судороги.* Цю частину свого „трансу" називає Настя „муками". Що кілька хвилин Настя говорила своє „обявлення". Говорила ріжне, як нпр.: „Люди, моліться! Христос дає свій знак, просить вас і благає, моліться! Нехай я перенесу біль Христа". Говорила теж дещо такого що можна назвати „пророцтвом" і тому між людьми втерлася про Настю назва „ясновидючої". *Д-р Радло ватою стер кров з ран і кров більше не появилася.* На рані в лівому боці також була кров, що стерта — *відкрила досить свіжу рану.* (Потім між людьми ходила версія, що, мовляв, лікар хоч ватою стер кров, але вата була чиста! Це, очевидно, не відповідає дійсности, бо і вата і сорочка з лівого боку мали плями з крови). На ставлені питання Настя не відповідала й годі було її з того „трансу" збудити. Той своєрідний транс перейшов згодом у звичайний сон. Тіло стратило штивність, стало мягке і тепер руки Насті можна було довільно уложити, хоч перед хвилиною в часі „мук" годі було нпр. зігнути в лікті випрямлену руку. Коло 7-ої години, отже по двох годинах „трансу", Настя збудилася сіла на ліжку й на питання, чи чує біль у часі „мук", сказала, що навіть дуже, але вона цей біль любить і хоче терпіти.

Того дня Настя майже цілком постила, як зрештою кожного дня, коли має мати „муки".

На другий день, себто в четвер 10. ц. м. мала Настя також терпіти муки і кров мала текти зі стигматів (так заповіла Настя в середу) одначе кров не виступила. Піддана дуже строгій обсервації, що виключала всякий підступ Насті, зачала вона перед 5-ою годиною молитися навколішках, опісля сіла на ліжко, за хвилину стулила очі й положилася. Транс зачався, була також присяга, „муки", судороги, *одначе кров не виступила.* Немов на оправдання цього факту стала Настя в трансі говорити, що Мати Божа обявилася їй і сказала, що сьогодні її рани замкнуться, а коли отворяться знову, цього наперед не буде знати. Опісля жалувалася, що ріжні люди приходять до неї, насміхаються з неї, „підходять" її, але вона за всіх терпить і за всіх молиться а недовірків стріне кара. В своїх пророцтвах торкнулася Настя також політики: „Зі сходу прийдуть шаблі і ті, що не вірять, і земля затрясеться..."

По годині трансу Настя збудилася, помолилася навколішках, роздала кільком присутнім особам по образку, мовляв, на память, і знову запала в транс, мала „муки" та пробудилася щойно коло 10-ої год.

Крови на стигматах цього вечора не було. Чи може тому, що Настя мала повну свідомість того, що є під строгою обсервацією?...

ЯКИЙ З ЦЬОГО ВИСНОВОК?

Подати категоричну думку про те все годі тому, що справа вимагає довшої обсервації, але на підставі істнуючих даних можна ствердити одно, а саме, що *Настя є хора.* В неї в найвищій мірі розвинена *істерія з патольоґічним нахилом до приймання видуманого за дійсне.* В часі свого трансу вона чує все, що говорять біля неї чи до неї, але не може говорити, чи пак відповідати. Завважено, що в часі трансу вона на скрип дверей входячої особи повертала злегка в цей бік голову і на хвилину відмикала очі. Умовий стан у неї нормальний, *епілептичних обявів не слідно.* Замітне, що в Млинах вона мала більші судороги, тепер має слабші. Тоді-ж, у Млинах обіцяла д-рові Радлові, що зможе бачити її стигмати в моменті, як з них зачинає виступати кров; одначе ні тоді, ні тепер у Яворові, він сам нічого не бачив. Бачили інші...

Настя не перша і мабуть не остання в історії стигматичка. Тереса Найман у Німеччині зацікавила своїми стигматичними обявами ввесь світ. Багато томів списано про неї. Чи й Настя є того самого стилю?... Покищо „стратила" вона дещо на репутації тому, що в четвер не виступила в неї кров.

У пятницю 11. ц. м. пополудні Настя вже домагалася *звільнення зі шпиталю.* Каже, що їй тут нудиться, що вона хоче працювати, хоче на село. Нічого злого нікому не зробила, грошей ні дарунків не бере, й тому не бачить причини, задля якої її помістили в шпиталі. Як на сільську дівчину — є вона досить інтеліґентна.

Дальша доля її покищо невідома; та дуже правдоподібне, що її *відставлять до загального шпиталю у Львові* на дальшу обсервацію, чи пак лічення.

Вища духовна влада про неї ще не знає і не висловилася; та мабуть, як завжди в подібних випадках, так і тепер, духовна влада збереже доки буде можна, резерву.

З огляду на те, поставмо й ми два питання в справі Насті, *1) чи вона підмовлена кимсь ошукує людей, 2) чи є дійсно хора?* Опираючися на твердженні лікаря, скажемо, що *хора,* а як так, *то потребує відповідної опіки й лічення,* потребує когось, хто би нею покермував для її добра. Лічення може дати тільки шпиталь і фаховець-лікар, а опіки не може мати від своєї живучої родини — сестер і мами, тому нею повинна занятися, на нашу гадку, відповідна жіноча орґанізація.

С. Х—о.

Стосування санкцій.

Зброю можна вивозити до Абісинії, не можна до Італії.

ПАРИЖ, 12. 10. 10. ПАТ. Авас повідомляє з Льондону: Відмова Австрії, Мадярщини й Альбанії прилучитись до санкцій, застереження Швайцарії, непевність щодо розпорядків, які видасть Туреччина, Румунія і Югославія, зачинають збуджувати в Англії сумніви щодо успішности складного механізму санкцій.

ЖЕНЕВА, 12. 10. ПАТ. Координаційний комітет одноголосно ухвалив внесок Ідена, щоб знести заборону вивозу воєнного виряду до Абісинії. Комітет ухвалив одноголосно внесок Ідена, щоб припоручити державам, які досі не заборонили вивозити зброю до Італії, таку заборону видати тепер

Перед процесом за вбивство мін. Перацького.

ОБОРОНЦІ СТУДІЮЮТЬ АКТИ.

У пятницю 11. жовтня ц. р. зголос[illegible] до VIII. карного виділу окружного суду у [illegible]ві українські адвокати, які будуть боронити підсудних у процесі за вбивство мін. Перацького. Деякі адвокати, між ін. адв. д-р О. Павенцький, вже студіюють акти.

В пятницю 11. X. почали вже розсилати візвання для свідків і знавців на головну розправу, яка починається 18. листопада ц. р. Більшість свідків мешкає у Львові і в Кракові. Загалом вислав секретаріят суду 161 візвань для свідків і знавців, між якими є вищі урядовці державної адміністрації і старшини державної поліції.

До розправи покликали чотирьох знавців, проф. д-ра Гживо-Домбровського, рушникаря, піротехніка та знавця від убрань і текстильних матеріялів. Річеві докази, які використають на розправі, поміщені в шістьох великих скринях.

Для публики призначив предсідник трибуналу 150 білетів вступу.

Плянували атентат на волинського воєводу?

Варшавська преса пише, що ОУН плянувала теж атентат на волинського воєводу Юзефського з 1933. р. Організатором атентату був нібито головний обвинувачений у процесі за вбивство мін. Перацького, Степан Бандера. Атентат на воєводу Юзефського мав виконати Андрій Куць, ученик VIII. кл. гімн. у Луцьку. Звязок з Куцем удержували Іван Малюца і Богдан Підгайний, вмішані до процесу за вбивство мін. Перацького. Тому, що воєвода Юзефський бував часто гостем в епископа Полікарпа в Луцьку, змовники рішили були виконати атентат на нього перед палатою епископа. В останній хвилині до атентату не дійшло тому, що визначені до цього виконавці відмовились від участи в індивідуальнім терорі; зате годилися взяти участь у кожній збірній акції. Атентат мали виконати при кінці 1933. р., але щойно слідство у справі вбивства мін. Перацького навело на слід цього плянованого атентату. Андрій Куць перебуває тепер у концентраційнім таборі в Березі Картуській і незабаром стане перед судом у Луцьку.

Димісія польського уряду.

У суботу пополудні відбулося засідання кабінетної ради. Ухвалили на ньому, щоб увесь уряд подався до димісії. Премієр Славек відіхав до Замку та повідомив президента держави про уступлення уряду. В політичних колах не сумніваються, що наслідником премієра Славека буде мін. Косцялковський, який задержить мабуть також теку міністра внутрішніх справ. Мін. Косцялковський поїхав до Замку і нараджується з президентом. Кружляють поголоски, що створять уряд віцепремієра і це становище обійме мін. Квятковський. Далі кажуть, що уступлять міністри: скарбу, промислу і торговлі та освіти. Як кандидатів на міністра скарбу називають віцеміністра Коца або віцемін. Станішевського, на міністра освіти б. шлеського воєводу Гражинського або колишнього мін. Світальського. Міністром торговлі і промислу буде мабуть Квятковський

Дальші бої за Адуу.

АБІСИНСЬКІ ДОБРОВОЛЬЦІ.

АДДІС-АБЕБА, 12. 10. ПАТ. Не зважаючи на заборону англійської влади **сомаліси доволі численно в повнім виряді з верблюдами переходять як добровольці на абісинську сторону. Те** змусило англійську команду вислати над кордон більші відділи тубильчих військ.

КОНЦЕНТРАЦІЯ 40 ТИСЯЧ АБІСИНСЬКИХ ВОЯКІВ.

БЕРЛІН, 12. 10. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Асмари, що на північнім фронті **на лінії Мегуіна-Расдачіян-Амба Алябі відбувається концентрація абісинських військ в числі около 40 тис. Битви на цім відтинку будуть дуже важкі** з причини гористого терену. Марш італійських військ на північнім відтинку Сіцен хвилево задержали, бо артилерії не могли підвести через злі дороги.

ІТАЛІЙЦІ ЗДОБУВАЮТЬ НОВІ ПОЗИЦІЇ.

РИМ, 12. 10. ПАТ. Вістки з Асмари кажуть, що передні італійські стежі займають багато позицій, які дозволяють на контролю рухів абісинських військ. Легкі відділи з першого італійського корпусу **зайняли вже в середу Ада Гамус. Інші відділи пішли на південь від Адіграту, здобуваючи позиції в напрямі Дебра Тіон, Секота й Амба Маріям.** Відділи з корпусу тубильчих військ вийшли з гори Авгґер у напрямі Ензад і Менесса, висуваючись на 5 км. поза дотеперішні лінії. **Другий італійський корпус зайняв Амба Ґаріма.** Це гора висока 2.545 над рівень моря, на її верху є історичний монастир. Водночас кольона спрямована на Аксум, продовжувала марш, зударяючись з абісинськими стежами.

Летунство далі переводить розвідку. Сигналізовано концентрацію поважних абісинських сил у долині Маріям Шіовіту. Інші ескадри перевели розвідку поза Такаде над озером Ашіянгі.

Над Аксум італійці виконали сміли летунську розвідку та добули багато фотознимок і топографічних знимок

АБІСИНСЬКИЙ ВОЖД ПЕРЕЙШОВ ДО ІТАЛІЙЦІВ.

ЛЬОНДОН 12. 10. ПАТ. Райтер повідомляє з Асмари: **З італійського джерела офіційно повідомляють, що Рас Ґуґса, який володіє цілим простором від кордону Еритреї до Амба Алягі, що обіймає Макале, перейшов на сторону Італії з 12.000 вояків і 100 скорострілами.**

ВІДБИЛИ НАСТУП АБІСИНІЇ.

РИМ, 12. 10. ПАТ. „Джіорнале д' Італія" повідомляє, що до Асмари наспіли вістки з Сомалі, що на сомалійськім фронті італійські війська зайняли оборонне становище. **Абісинський наступ відбито.**

ЧИ АДУА В ІТАЛІЙСЬКИХ РУКАХ?

РИМ, 12. 10. ПАТ. Агенція Стефані в комунікаті оголошує, що вістка Райтерової Агенції про те, нібито абісинці здобули Адуу, не є згідна з правдою.

У цьому місті життя йде нормально під незаперечним володінням Італії.

*

З льондонських джерел виходить, що за Адуу йдуть далі дуже завзяті бої між італійцями й абісинцями. Абісинці з години на годину випирають італійців щораз далі. Втрати італійців величезні.

ПЕРЕД ФІНАНСОВОЮ РУЇНОЮ ІТАЛІЇ.

РИМ, 12. 10. ПАТ. Білянс італійського банку з 30. вересня виказує за останню декаду вересня, що запас золота зменшився з 4.334 міл. лірів до 4251.4. Запас валют, вчислених до покриття змалів з 417.9 міл. до 392.5 міл. Обіг банкнотів збільшився з 14.917.1 на 15.271.7 міл. З цього зіставлення ясно, що спадок запасу засобів покриття йде далі і перейшов уже 100 міліонів лірів. Водночас дуже непокоїть інфляційний зріст обігу, що переступив величезне число 15 міл. лірів. *Порівнання білянсів італійського банку з 30. вересня і 30. червня ц. р. дозволює дійти до знаменних висновків щодо коштів тільки самих воєнних приготувань до абісинської кампанії.* У згаданому часі запас золота змалів більше як на 1 міліярд 330 міліонів лірів, а загальний спадок засобів покриття дійшов до 1 міліярда 240.7 мілiонів лірів. Запас девіз зріс у тому часі на більш як 97 міл. лірів. Водночас у тім часі обіг банкнотів збільшився на 2 міліярди 243 міл. лірів. *Цей величезний зріст обігу свідчить про істнування в Італії виразної інфляції.*

Мобілізація у Франції.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з добре поінформованих кол, що треба сподіватися, що вже в найблизчих днях у Франції покличуть до зброї два річники. Кажуть, що вішлють це військо до Африки.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Приїзд Митрополита Андрея до Львова. В пятницю 11 ц. м. в год. 7 веч. приїхав до Львова Ексцел. Митрополит Андрей. Їзда автом з Підлютого до Львова тревала мало що більше як три години. Митрополит виглядає дуже добре, почувається теж добре. Як ми вже повідомляли, в понеділок 14 ц.м. виголосить Митрополит проповідь підчас Служби Божої в катедрі св. Юра.

— Бандитський напад на читальню в Кутищі. Гурток кацапів з Кутища, пов. Броди, запросив стшельців з села Паликорови і разом напали на дім читальні „Просвіти" в Кутищі. Розбили двері, побили члена читальні п. П. Горохівського, здемолювали піч, розбили лямпу й повні радости відійшли, напастуючи по дорозі невинних громадян та викрикуючи: „Дамо вам Україну"... Делегат філії Т-ва „Просвіта" в Підкамені перевів слідство та устійнив, що українська молодь тут не завинила і що напад мав провокаційний характер. Напад відбувся в білий день, при чому напасники ще відважилися стріляти.

— Управа Львівських Телефонів П. А. С. Т. подає до відома, що у львівській телефонічній мережі будуть інсталювати телефони без вступної і інсталяційної оплати в часі від 15 жовтня 1935 до 14 лютого 1936, якщо передтим на поодиноких каблевих лініях нові абоненти не розберуть усього призначеного запасу. П. Т. Рефлектанти на нові телефони повинні зголошуватися особисто до Управи Телефонів, ул. Сикстуська 26, у бюрових годинах від 9—16-ої, щоби підписати відповідну заяву. Зголошень неособистих у заступництві, (через членів родини і ін.) не приймають! Із вступної оплати у вище наведенім часі будуть звільнені стінні апарати. Доплати за бюркові апарати, додаткові апарати, додаткові гніздечка, додат

кові дзвінки і оплати за віддаль поза 1-шою смугою коштуватимуть згідно з тарифою. Супроти сподіваного великого напливу нових Абонентів телефони будуть інстальовані по черзі внесених зголошень. Всілякі інформації даємо телефоном ч. 211-55. 514

— **Комітет Вистави „Наша Батьківщина в світлині“** подає до відома, що речинець надсилання образів на виставу продовжений остаточно до 20 жовтня ц. р.

— **Велике свято львівського передмістя Голоска Великого.** Нині 13 жовтня відбудеться в Голоску Великім свято з приводу 25-літнього ювилею місцевої читальні „Просвіти“. Програма свята: год. 9.30 рано панахида за померших членів читальні; год. 10 торжественна Служба Божа в місцевій церкві; год. 3 попол. святочна академія. Ювилейні цвяшки можна вбивати у пропамятний щит від год 10—12 перед церквою і підчас академії в домівці читальні. — Читальня в Голоску Великім вибудувала в цьому році прекрасну домівку, тимто її 25-ліття є завершенням першого періоду її праці.

— **Марія Сокіл і Антін Рудницький у Литовській Державній Опері.** Марія Сокіл і Антін Рудницький дістали від дирекції Литовської Державної Опери в Кавнас запрошення на ряд гостинних виступів. Першим із них — 29-го ц. м. — буде Симфонічний Концерт, яким дириґуватиме Антін Рудницький, (солістка концерту: Марія Сокіл); програма складатиметься виключно із творів сучасних українських композиторів (Барвінський, Лятошинський, Ревуцький й ін.). Перший виступ Марії Сокіл в Опері буде в Рубінштайна „Демоні“, в партії Тамари, яку артистка співатиме на бажання Дирекції Опери — в українській мові. Крім виступів у Кавнас, намічено ще виступи в Клайпеді і Папеветі.

— **Катедра „руської“ фільольоґії у Львові.** Дотеперішній заступник професора української мови та літератури у львівському університеті д-р І. Янів став звичайним професором. При цій нагоді слід пояснити, що катедра ще й досі називається офіціяльно „руською“. Д-р І. Янів — поляк і праці з української мови та літератури пишуть у нього українці — по польськи. Відомо, що навіть при студіях чужих мов (німецької та французької) студенти пишуть праці у даній мові, якої вчаться. Львівська катедра „руської“ мови належить до тих передпотопових дивоглядів, до яких не стосуються ніякі загальні норми і ніяка льоґіка. Хто хоче студіювати українську мову та літературу якслід, мусить із Львова їхати до — Кракова або Варшави!

— **Щось для „Маслосоюзу“.** Цими днями пасажири льондонської підземельної залізниці мусіли вилізти з вагонів. На рейках стояли дві корови. Всі дивувались, як вони туди попали. Виявилось, що організація молочарень зробила таку рекляму: на стації підземельної залізниці в самім серці Льондону будуть стояти корови в окремій затишній молочарні і там гарні дівчата будуть їх доїти. Публика зможе пити молоко „просто від корови“. Вже в перших днях рух був там такий великий, що люди не могли діждатись черги. Льондонці, що звикли пити багато „віскі“ починають пробувати свіжого молока.

— **Спростування.** Високоповажаний Пане Редакторе! Дозвольте просити Вас спростувати на сторінках Вашого шановного часопису ось що: В замітці, названій „Вечір на пошану М. Заньковецької“, вміщеній у ч. 266 „Діла“, з 6. X. ц. р. зазначено, що академія в перші роковини смерти М. Заньковецької була уряджена заходами Товариства Українських Еміґрантів у Львові. Цим заявляємо, що академія на честь Заньковецької улаштована була з ініціятиви й стараннями не Товариства Еміґрантів, а львівською Філією Союзу Українок-Еміґранток. — **Васся Панченко**, голова. **Любов Дудко**, секретарка.

— **Львівська хроніка.** По дводенній розправі на основі вердикту суддів присяглих трибунал у Львові засудив за комуністичну діяльність Марту Офнер на рік вязниці, Михайлину Каламанюк на півтора року вязниці, Ілька Мартина на 3 роки та Антона Костя на 7 років. — Сторож камениці при пл. св. Юра ч. 6 зранив тупим предметом 27-літнього Михайла Ганущака, торговця яблуками з причини конкуренції, бо сам теж продавав яблука. — До рятункового поготівля зголосився в суботу в год. 8-ій рано 15-літній ученик технічної школи Тадей Пасинка з простріленою лівою рукою і заявив, що зранився страшаком. Поліція веде доходження, бо Пасинку зранив мабуть його товариш з револьверу.

— **16 Суспільних Обезпечалень у Польщі.** Ще цього місяця сподіються, що міністр суспільної опіки оголосить розпорядок про зменшення Суспільних Обезпечалень у Польщі з 64 на 16. Кажуть, що розпорядок обовязуватиме від 1 листопада ц. р. Осідками цих 16 Суспільних Обезпечалень будуть воєвідські міста.

— **Кредити для млинів і збіжевих купців.** На терені станиславівського воєвідства призначила влада 200 тисяч золотих для млинів і збіжевих купців на короткоречинцеві позички і 50 тисяч на зачети. Хліборобсько-торговельні кооперативи не дістануть ніяких позичок з цих грошей, бо їм даватиме кредити Рільний Банк. Речинець сплати позичок для збіжевих купців і млинів буде дуже догідний.

— **Загубилась по дорозі з Варшави.** Минулого четверга Яніна Висоцька намовила 18-літню Анелю Левицьку, доньку сторожихи при вул. Волинській, де мешкала раніше, щоб поїхала з нею до Варшави. І дійсно обом вдалось „заяцем“ заїхати до Варшави, де весело забавлялись з мужчинами, яких принагідно пізнали. В суботу в ночі хотіли поїхати до Гдині, теж без грошей, але це їм не вдалося і тому рішили вернутись до Львова. В неділю Висоцька приїхала до Львова, Левицька загинула по дорозі. Рідня звернулась до поліції, щоби А. Левицьку віднайшла. Левицька була убрана в чорну суконку, гранатовий плащ і берет.

— **Краєва хроніка.** В бережанській електрівні насипав хтось до ложиськ генераторів шмірґлевого порошку. З того могли витертися ложиська та ушкодити машини. Служба завважила це в пору та усунула перешкоду. Ведуть слідство. — У перемиському суді запав присуд на вломників, що вкрали 7.000 зол. із бюра мучного промислу: Стан. Живчковського засудили на 2 і пів року, Степ. Куцапа на 2 роки, Павла Ґжеґоржика на півтора року вязниці. — В ночі з 11. на 12. трьох грабіжників напало на віз А. Полика на дорозі з Загіря до Команчі, побили його колами, забрали товарів на 180 зл. і втікли. Поліція арештувала всіх трьох грабіжників, а саме: 25-літнього Михайла Янковського, 19-літнього Петра Тулейбича, обох з Щавного і 26-літнього Пилипа Кудлика. Побитий Полика пізнав усіх трьох і тому поліція відставила їх до судового арешту. — В селі Кізині, добромильського повіту 3-літня дівчинка Катерина Попель бавилася сама над потоком, де впала і втопилася. — З особового поїзду Ходорів-Львів вискочив Павло Божек, торговельний помічник зі Львова, втікаючи перед кондуктором тому, що їхав без білету і тяжко ранився. Поїзд здержали і тяжко раненого Божека привезли на стацію до Львова, а звідтіля до загального шпиталю.

— **Дальше тягнення інвестиційної позички.** В дальшому дні тягнення 3 прц. преміової інвестиційної позички впали такі виграні (перша цифра означує число облігації, друга число серії). По 500 зол.: 27 — 4829, 33 — 336 1021 1508 2118 2125 2148 3169 3319 3658 3659 5147 5848 6094 9259 9452 9468 9938 10017 10628 11475 11765, 35 — 121 2177 2461 3273 3308 3889 6116 9117 9727 10275 10557 12038 12041 12452 12858 14370 15317 15352 16960 16411 17306 17393 18189 18381 18431 18531 18776 19136 19423 20330 20485 20681 22017 22687, 36 — 732 1758 1838 2508 2644 2690 2894 3451 3669 3723 3725 4633 5849 5869 6229 6246 6965 7022 7366 7501 7572 8045 8062 8589 8683 9216 9327 9915 10457 10464 11960 12129 12131 12233 12538 12784 13265 13483 13740 14165 14220 15435 15584 16300 17082 17133 17481 18230 18301 18379 18642 19868 19999 20102 20399 20567 20678 20925 20984 21152 21207 21324 21472 22152 22337 22390 22456, 48 — 13780, 50 — 47 94 538 1452 2572 3504 4925 5658 5693 6376 7391 7476 9155 9349 9999 11514 12360 13734 14251 14471 15067 15327 15334 17508 18342 18425 18508 19351 1990 21460 21519 22456.

— **Ріжні вістки.** Президент Масарик відзначив бельгійського короля ордером Білого Льва, який мають тільки англійський та італійський король. — Англійська робітнича партія хоче прийняти постанову, що членам партії не вільно приймати ніяких інших почестей, а лише тих, які може їм признати соціялістичний уряд. — Абісинський цісар призначив 10.000 дол. на абіс. „Червоний Хрест“, яким проводить американський місіонар Лембі. — Цього місяця минає 400 літ від часу, як появився перший переклад повного Св. Письма на англ. мову. — Виправа російської Академії Наук відкрила на Баренцовім морі (Півн. Ледяний Океан) 20 людських домів з епохи арктичного палеоліту; є там усяке камяне знаряддя. — Між Парижем і Орлеаном заступили дотеперішню залізницю електричною; це заощадить на рік 455.000 тон вугілля і 140 міл. фр. — У Сантіяго де Чіле землетрус знищив багато домів і навів паніку на населення. — На одно село в Румунії, Оршт, напало цими днями стадо вовків і розірвало 5 коней, 16 овець і 17 ягнят.

— **Жахливе грабіжницьке вбивство.** У квітні ц. р. загинув Йосиф Гомулчинський, урядовець маґістрату у Шидлівці коло Радомя. Доходження виявили, що Гомулчинський перебував перед загиненням з Адамом Шлезінґером. По довших розшуках поліція знайшла тіло Гомулчинського, закопане в рові коло стодоли Шлезінґера. Секція устійнила, що грабіжники закопали Ґомулчинського живцем. Арештований Шлезінґер признався до вини і видав ще свого спільника Стефана Пайовка. Оба вони забрали від Ґомулчинського 800 зол. Обох засудив суд на досмертну вязницю.

— **Вернувся з Парижа, щоб відсиліти кару.** Колишній посол Праґер, визначний діяч П.П.С. і берестейський вязень, вернувся з Парижа до Варшави. На двірці ждала на нього вже дружина, яка вернулася раніше із закордону. Праґер заїхав до готелю, а дружина повідомила прокуртора про поворот мужа. Прокуратор признав Праґерові 14-денну відпустку, щоб полагодив свої родинні і маєткові справи. Опісля зголоситься до прокуратора і буде відсиджувати свою кару.

— **Японія має 100 міліонів населення.** Останній спис населення Японії переводило 250 тисяч списових комісарів. Підсумки опису оголосять щойно в грудні ц. р. Тимчасові підсумки виказують, що Японія начислює 100 міліонів громадян.

— **Телефони за післяплатою у Франції.** Французьке міністерство почт і телеґрафів увело таку новинку: хто розмовлятиме з особами з іншого краю не мусить платити за цю розмову сам, а може за неї заплатити той, з яким розмовляють. Окремі посвідки за таку оплату висилатиме почта. Є це той самий принцип, що при висилці якогось товару на адресу того, що має за нього заплатити при відборі пересилки.

— **Страшна автобусова катастрофа.** Недалеко Наон у провінції Буенос Айрес поспішний поїзд наїхав на автобус. Десять подорожних автобусу згинуло.

— **Большевики випробовують трійливий газ на людях.** Манджурська преса оголосила сензаційне інтервю з ґен. Риковом, який у перебранні перемандрував Сибір. Підчас свого побуту в Хабаровську ствердив, що большевицька військова влада випробовувала ділання нового трійливого газу на вязнях Ґ. П. У. Підчас одного такого досвіду згинуло 300 людей.

— **Большевики мають 10 міліонову армію.** Паризький „Матен“ повідомляє, що большевицька армія начислює тепер 10 міліонів людей. Вишколені резерви річників 1923 до 1934 р. начислюють 8.5 міліона. Легка артилерія має понад 4.500 гармат, перед трьома роками мала ледви 2.400. Тяжка артилерія має понад 700 гармат, перед трьома роками мала 600 гармат. Число танків і панцирних самоходів зросло за останні три роки до 3.500. Большевики мають тепер 4.300 літаків, між ними 150 бомбовозів.

— **Мітольоґія і летунство.** Грецька пошта видала низку марок для летунської пошти з мистецькими рисунками. Всі марки в ціні від 1. до 100 драхм зображують постаті з грецької мітольоґії, між іншим як Дедаль привязує крила Ікареві, Гермес як герольд Зевеса і т. д. На превеликий жаль філятелістів текст є тільки грецькою мовою.

— **Памятник для винахідника трансфузії крови.** Учасники міжнародного конгресу в Римі, що радив над явищами переливу крови, виїхали до Ареццо, де відкрили памяткову таблицю в честь Франческа Фоллі, що винайшов спосіб, як рятувати життя людини кровю перелитою з чужого здорового організму.

— **Похорон при звуках фортепіяну.** „Пар Соар“ приніс із Адіс Абеби допис про трагічну смерть американського журналіста Вінфреда Барбера, кореспондента „Шикаґо Трибюн“. Барберові було 30 літ, а був він веселої вдачі та любив жартувати. В перших днях жовтня, підчас

[...]свята Маскалю, Барбер у жакеті, циліндрі та [...]корах вийшов із журналістичної льожі, підійшов до негусової льожі, вклонився низько та з віддалі кількох кроків відфотографував його. Опісля [...] вхопився ти серед зливи вернувся на своє місце. Тоді то набавився запалення легенів і до в[...] днів помер. Похорон Барбера відбувся на европейському цвинтарі в Адіс Абебі при звуках фортепіяну, який спровадила на цвинтар протестантська місія. Труна, яку несли американські товариші Барбера, сповита була в прапор Злучених Держав.

— **Читачі про становище до Абісинії.** Англійський денник „Дейлі Мейль" зорганізував недавно анкету на тему, яке повинно бути становище Англії до італійсько-абісинської війни. Перше питання було: „Чи ви стоїте по боці Ліги Націй в її конфлікті з Італією?" Тільки 25.20 прц. відповіло так, 74.80 прц. — ні. На друге питання „Чи Ліга Націй повинна застосувати санкції супроти Італії?" 16.78 прц. відповіло так, 83.22 прц. — ні. На питання „Чи Англія повинна залишитись надалі членом Ліги Націй?" — 31.08 прц. відповіло так, 68.92 прц. — ні. На останнє питання „Чи Англія повинна і надалі зброїтись на суходолі, морі і в повітрі?" 95.40 прц. відповіло так, 4.60 прц. — ні. В анкеті брали участь не тільки читачі „Дейлі Мейль", але всякі англійці.

— **Як повстала теперішня столиця Абісинії.** Аддіс-Абеба, нинішня столиця Абісинії, повстала перед 50 роками на пустині, де знайшли джерела з лічничими прикметами. Тодішній цісар Абісинії Менелік Великий вибрався до тих джерел з дружиною, яка захопилась джерелами і околицею. На її прохання Менелік збудував віллю, в якій цісарева перебувала більшу частину року і рішила постійно мешкати. Тому Менелік казав збудувати палату і переселився туди на постійний побут. За приміром цісаря почали будувати побіч цісарської палати свої доми вищі достойники Абісинії. За ними надтягнули купці і ремісники і таким чином повстала нинішня столиця Абісинії.

— **Держава, що росте як гриб.** У Японії закінчили новий підрахунок населення. Висліди цієї статистики були несподіванкою навіть для самих японців. Японія має більш 100 міл. мешканців, отже стала одною з найбільших національних держав у світі. Спол. Держави перевищають сьогодні Японію на 20 міл., але коли Японія буде розвиватись так далі, то хутко дожене Америку. Токіо має 6 міліонів, удвоє більше як у 1920 р. Це друге тепер у світі місто після Ню Йорку щодо скількости населення.

— **Гонорар шимпанса.** У Говівуді підписали умову із славним шимпансом Джіґсом, що вславився у фільмі з Тарзаном. Шимпанс цей не тільки дуже розумний, але і дуже поганий. Його власник дістане за нього 20.000 дол. на рік. Неодна гарна артистка, що приїхала туди шукати карієри, мріє про такий гонорар.

— **Американський бандитизм.** У Спол. Державах знову повторились погрози ватаг, що поривають людей, коли їм хтось не складе викупу. Такі листовні погрози дістали великі мільйонери Мек-Кормік і Кеммінг і телефонічні погрози багато інших. Поліція мусить охороняти тих, що лякаються нападів.

— **Плянують виставу в Ню Йорку у 1939 році.** Найбільшу виставу, яка колинебудь була у світі, плянують у Ню Йорку з нагоди 150-ліття установлення американського уряду й інавгурації Джорджа Вашингтона як першого президента в Ню Йорку. Вистава малаб тревати цілий 1939-ий і 1940-ий рік. На будову відповідних домів призначили 1.000 акрів землі над заливом Флюшінг у повіті Квінз, недалеко Джамейки й Асторії. Участь у виставі візьме федеральний уряд, стейтові й муніципальні чинники. Кошти вистави передбачують на 40 міліонів долярів.

— **Газета, що її читає кожний мешканець міста.** В нюйорських щоденниках поміщено оголошення іншого щоденника, а саме „Кензас Сіті Стар" із Кензас. В оголошенні є наголовок: „Чи можливе, щоб кожний мешканець у Кензас Ситі читав „Стар"? І на це в оголошенні така відповідь: У місті Кензас Ситі є 161.765 родин, а лиш вечірнє видання цієї ґазети розходиться в цьому місті у 162.613 примірниках. Окремо згадано про поширення ґазети поза границями міста. Отже виходить, що кожний мешканець Кензас Ситі читає газету „Стар". Цілий наклад одного видання ґазети — раннього або вечірнього — є 300.000 примірників.

— **Опіка американських жидів над европейськими.** Жіночий відділ Спільного Жидівського Заряду за новими жертвами на рятунок европейських жидів звертає спеціяльну увагу на рятунок жидівських дітей з Німеччини. В заяві сказано, що 6.000 жидівських дітей у Німеччині не має заняття по скінчених студіях. Їх вивозять, куди лиш можуть і при допомозі американських жидів всни якось перебиваються через життя. Повну тисячку дітей, що покінчили 12, а не скінчили 17 літ життя, перевезено в Палестину. Там дають їм безплатно мешкання й харчі два роки і посилають до відповідних шкіл для докінчення фахових студій. Потім вони або беруться до праці на ріллі або йдуть до іншої праці. Крім цього жидівський „Джойнт Дистрибюшен Коміті" утримує жидівські діти й окрему школу для них на передмістях Парижа, доки вони не знайдуть для себе відповідного заняття. Всі ті діти — це діти втікачів з Німеччини.

ВІДГУКИ ДНЯ.

РОКОВИНИ РИЗИКА.

Нераз іду вулицею і — світ мені немилий. То одно, то друге, то третє дошкулює, голову завертає, життя затроює. Тоді і трамваєвий дзвінок нерви шарпає і трубки авт душу на шматки рвуть. Навіть погідне небо, навіть ясне сонце не радує, хоч яке воно рідке в нашій мрячній країні.

Аж глип — упаде припадково зір на вивіску крамниці і душевний настрій в одній хвилині зміняється. Там, де тому три-чотири дні, може тиждень, була якась збанкротована фірма, де на ролеті видніло таке часте: „Льокаль до винайму" — там тепер — „ЕКО", „Пласт" чи інший „Лотос".

Про „ЕКО" маю ще час писати, про „Пласт" може напишу, як він усадовиться на новім місці, а про „Лотос" нині, бо — роковини.

Тому рік ішов я вулицею. Була вже пізна ніч і вулиці Львова світили більше пусткою, як лямпами. На Сикстуській спинив мене дивний образок: Ролета одної крамниці була трошки підсунена, а в середині світилося і хтось до когось потихо говорив.

— Злодії! — сказав мій товариш. — Вчора на моїй вулиці так саміською обікрали одну крамницю.

Перша думка: заглянути, друга думка: не заглядати, бо можна обірвати залізним ломом, третя: кликати поліцію!

Оглянулись ми за сторожем публичного порядку і саме мали податися на розшуки за ним, як ролета підїхала трохи вище і з крамниці вринула голова... Ковжуна. Нашого Павла Ковжуна, графіка, маляря і редактора „Мистецтва".

— Павле! А ви що? — крикнув я і., не знав, що думати.

— Роблю „Лотос!" — відповів Ковжун. — Заходьте, подивіться.

І ми ввійшли.

На столах лежали порозкладувані дошки, бляхи, таблиці і всяке інше, а на тім усім квачі і пушки з фарбами.

— Декорації до театру?

— Ні, це крамнична обстанова. Закладається, бачите, перша українська перфумерія, а я малюю.

Надійшли господарі крамниці. Один: „Моє поважання", другий: „Доброго здоров'я!" — Розбалакались.

— Так ви думаєте, що вам піде?

— Повинно піти! — сказав галичанин.

— Мусить піти! — сказав наддніпрянець.

— Пятьдесять тисяч українців у самім Львові!

— З прилученими громадами — то ще більше.

Тоді я:

— Ця справа не дуже ясна. Маґістрат своїми щомісячними виказами запевняє, що аж 65 тисяч, а найновіший шематизм гр.-кат. Львівської Архидієцезії присягає, що тільки 35 (словами: трицятьпять).

— Нехай і трицять пять. То одна перфумерія...

— Одна гуртівня сукна, один склад порцеляни, одна трафіка, одна ґалянтерійна крамниця...

— Ясно. Отже тому і я вірю, що і наша фірма вдержиться.

Признаюся, що я тоді не вірив. Раз тому, що наші нераз хочуть швидко доробитися, два тому, що наші не люблять до свого піти.

Розпитали ми ще про це та про те, обсмарували руки до Ковжунової роботи і побажавши щастя — пішли.

А отсе нині йду знову Сикстуською. Рік, повний рік, минув з часу першої моєї візити в „Лотосі". Бачу: стоїть, тримається. Значить: і буде триматися.

— Який відсоток наших купує у вас? — питаю одного, все всміхненого власника.

— Ну... Так, щоб було по правді... трицять. Не знаю тільки, чи він обчисляв на підставі маґістрату, гр.-кат. шематизму, клієнтелі, чи надій на будуче?!...

Галактіон Чіпка.

ДИВОГЛЯДИ.

МИШКА ІЗ ШТУЧНИМИ ЗУБАМИ.

Одна дама із Копенгаґену мала улюблену мишку. Виховувала її так само, як інші виховують котів. Одного дня мишка дістала на обід якусь занадто тверду страву і викришила собі два зуби так, що не могла їсти. Опікунка мишки пішла до першорядного дентиста і заплатила 1800 корон за платинову пльомбу. Мишка здохла

ІНДІЯНИН ЯК МУЗЕЙНИЙ ЕКСПОНАТ.

Музей у Вашингтоні придбав небиякий експонат: правдивого індіянина випханого так само, як випихають кукли птахів. У Чіле в горах живе досі одно племя індіян, що знає, як випихати людину так, щоб не нарушити шкіри. Уряд суворо забороняє робити це, але індіяни не завсіди слухають таких розпорядків. Досі ніодин музей не мав такого моделю.

СПОРТ.

І. ЗАГ. ЗБОРИ ФІЛІЇ К. Л. К. У ЛЬВОВІ.

Установчі збори філії Карпатського Лещетарського Клюбу у Львові відбудуться в неділю 13. ц. м. в сал. „Молодої Громади" (Нар. Гостинниця). Початок в год. 10. передпол.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ. СЯН — КОРОНА.

Мистецькі змагання України з Гасмонеєю відбудуться в неділю 13. ц. м. на грищі Погоні. Початок в год. 10 передпол. Після того відбудуться на тому самому грищі змагання за мист. А-кляси Сян — Корона.

ЧЕРНІВЦІ. ДОВБУШ — ПОЛЬОНІЯ 2:0 (0:0).

В другій грі за мистецтво Буковини Довбуш знову переміг і здобув два нові пункти. Ворота для жовто-блакитних здобули: Горський і Бернадинюк.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.
Неділя, 13. X. год. 12. пол. „Хлопці в плоші Зброї"; год. 3.30 ціни найнижчі „Авантюра в раю"; год. 8. веч. „Музика на вулиці".
Понеділок, 14. X. год. 8. веч. Аб. 1. „Музика на вулиці".
Вівторок, 15. X. год. 8·15 веч. Концерт Йосифа Шмідта.

Театр Ріжнородностей.
Нечинний.

Український Молодий Театр Заграва під арт. проводом Г. Блавацького.
Самбір
Неділя 13. X. Нова постановка! „Ой не ходи Грицю!.."
Понеділок 14. X. Премієра! „Обітована земля" О. Олеся.
Зі Самбора Театр відвідає Старий Самбір.

Цирк „Арена", вул. Городецька ч. 37.
Неділя, 13. жовтня дві вистави: в год. 4.15 попол. і в год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Бунт молоді", „Мати, що вбила власну дитину".
АПОЛЬО: „Вапусь" (Дпиша).
АТЛЯНТИК: „Пепо" („Жінка за 1.000 рублів") фільма в рос. мові.
ВАНДА: „Віва Вілля".
ГРАЖИНА: „Дівчата в одностроях".
КАСІНО: „Хрестоносні походи" (реж. Сесіля Міля).
КОЛІСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: „Чорт не жінка".
МАРУСЕНЬКА: „Бар-Міцве", „Живи та смійся".
МІРАЖ: „Поворот Франкенштайна" (Борис Кардов").
МУЗА: „Я збіглець".
ПАКС: „Молодий ліс" і додатки.
ПАЛЯС: „Дві момсі".
ПАН. „Червоний султан" (Абдул Гамід) і додаток.
РАЙ: „Пісня козака" (Хозе Мохіка).
СВІТ: „Жінка в золотій клітці", „Дентист-чародій".
СОНЦЕ: „Біла одаліска", „В тіні хмародерів".
СТИЛЕВЕ: „Катюша" і ревія „Лянсюг щастя".
ТОН: „Іреля, королева пісні".
УТІХА: „Дон Хуан" і ревія.
ХИМЕРА: „Малий полковник" (Шерлі Темпль).

Модерні приймачі на батерію,
що вдень відбирають Льондон, Париж, Рим і т. д., а вночі Америку виробляє одинока фірма в краю:
Радіотехнічні заведення
„EKRAVOX"
Львів, Академічна 11.
269 6-10

Закордонне радіо.

Неділя, 13. жовтня 1935.

Відень (506,4) 11.45 Симф. концерт, 12.55 Популярна музика, 15.40 Смичк. квартет, 17.45 Із гір і долин — розр. концерт, 22.20 Пісні й баляди (Ергер барит.). **Кошиці** (259,1) 17.30 Нар. пісні в супр. гітари, 17.55 Словно-муз. авд. для Закарпаття. **Прага** (470,2) 8.55 Сальон. квартет, 9.40 Клясс. музика. **Париж** (1648) 13.15 Музика, спів, 15.15 Пісоньки, 17.00 Театр Уяви: „Ле Клю о Марі" ком. Лябіша, „Бруіль депії Ваграм" ком. Лямбер-Тібу. 21.00 Спів, 21.45 Справжня Кармен. **Берлін** (356,7) 11.00 Пісні й речиталії, 11.30 Любовні пісні, 19.00 Солісти. **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Музика, 19.30 Форт. ресітал. **Ляйпціг** (382,2) 15.15 Вес. пісні, 18.25 Квартет, 19.21 Пісні в супр. гітари. **Мінхен** (405,4) 11.30 Віденські пісоньки, 15.05 Варіяції і фуга на тему Регера, Телемана (форт.) 21.00 Комп. концерт Жезнічева. **Будапешт** (549,5) 15.50 Циг. музика, 18.15 Легка музика, 19.40 „Граф Люксембург" оп. Легара. **Міляно** (221,2) 17.30 Легка музика 20.50 „Навуходоносор" оп. Вердія, **Рим** (420,8) 13.10 Розр. концерт, 20.50 Симф. концерт.

Читайте „Діло"!

СУКНІ

ВОВНЯНІ МОДЕЛІ
ҐАРСОНКИ ВІД 29 зол.
поручає відома з дешевости фірма
МІНЦЕР
ВУЛ. КОПЕРНИКА 17.

Понеділок, 14. жовтня 1935.

Відень (506,8) 16.05 Концерт солістів (Ґреґоріґ сопр., скрипка, форт. Баєр барит.), 20.00 Вес. стирійська авдиція, 21.00 Година Рихш. Вагнера (сп., муз.). **Братислава** (298,8) 17.15 Оп. арії, 20.55 Пробоєві пісоньки, 21.20 Скр. сонати. **Кошиці** (259,1) 19.10 Пісні про жайворонка. **Прага** (470,2) 12.35 Концерт, 17.40 Циг. романси. **Париж** (1648) 13.15 Симф. концерт, 21.45 Камер. концерт. **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні. **Берлін** (356,7) 12.00, 17.00 Концерт, 20.10 Веселий радіокабарет. **Гамбург** (331,9) 13.15 Концерт, 23.00 Вок. дуети. **Кенігсвустергавзен** (1571) 17.40 Віольончеля. 22.30 Музика. **Кельн** (455,9) 22.20 Шубертові твори. **Ляйпціг** (382,2) 19.30 Мельодії з нових оперетох. **Будапешт** (549,5) 17.40 Скрипька, 21.40 Квартет. **Міляно** (221,2) 11.30 Популярна музика, 17.05 квінтет. **Рим** (420,8) 19.15 Розр. музика, 20.50 „Ева" оп. Легара.

Львівське радіо.

Неділя, 13. жовтня 1935.

9.00 Ранішня авд., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Театр. огляд, 12.15 Симф. концерт (орх., спів: Гендрік сопр.); у перерві в год. 13.00 Театр Уяви: Фрагм. „Гвалт, що діється!" Ол. Фредра. 14.00 Фрагм. із повісти Богд. Карпатського: Ворота світа, 14.20 Сальон. музика з ґр. пл., 15.00 Рільнича скринька, 15.15 Твори на питру в ґр. пл., 15.25 Огляд рільних продуктів, 15.38 Музика з ґр. пл., 15.45 Як раціонально вихісновувати селянські ставки, 16.00 Хочемо бути діяльними людьми, 16.15 Октет, 16.45 Спів, 17.00 Танк. музика, 17.40 Словно-муз. авдиція. 18.00 Форт. ресітал, 18.30 Театр Уяви: „Вирятувана" Ян. Майснера, 19.10 Рекл. концерт, 19.25, 21.45, 21.46 Спорт. вістки, 19.30 Гумпердінк: Івась і Гануся — фантазія з ґр. пл., 19.45 Що читати — маринiстична белетристика, 20·00 Концерт орх., спів, 20.45 Виїмки з творів Й. Пілсудського. 20.50 Веч. денник, 21.00 На вес. львівській хвилі, 21.30 У каяку по Чорному Морі, 22.00 Трансм. з Берліна: Танкова музика, 23.05 Пробоєвики з ґр. плит.

Понеділок, 14. жовтня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудн. денник. 12.15 Клясс. музика з ґр. пл., 13.25 Хвилинка для жінок, 13.30 Легка музика, 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Концерт тангової трупи, 16.00 Лекція німецької мови, 16.15 Співочий ресітал Софії Темницької в супр. форт., 16.45 Скеч. „Колін і Ска" на осн. Фр. Гелера, 17.00 Гутірка про вакац. табор для дівчат, 17.15 Поезії Вікт. Зехентера, 17.20 Концерт сальон. орх., 17.50 Гутірка Брун. Вінавера, 18.00 Суїта на два форп. Сергія Рахманінова, 18.30 Діти Марії Конопніцької, 18.40 Сільва рерум, 18.50 Легкі пісоньки з ґр. пл., 19.00 Усміх Підгаля, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Акт. гутірка, 20.30 Хвилинка Крайзлера з ґр. пл., 20.45 Веч. денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 „Гандзя мала вчора вільне" спогад, 21.30 Літ. вечір: Релігійність Ів. Касоровича, 22.00 Симф. концерт, 23.05 Танк. музика з ґр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.40—5·46 зол.

Нім. марка 1·50—1·58, фр. франки 34·90—35·05, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінги 26·00—26·15, австр. шілінги 99·50 — 101, чеські корони 20·75—21·25, рум. леї 29·00—30·50, ліри 36·00—39·00.

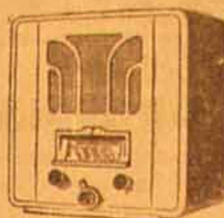
Золото: Долари 9.10—9·15, Франки фр 34·40—34·80, Дукати 83·00—83·50, Корони 36·20—37·00, Рублі 4·75 — 4·90. 1 ґр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50 Фльорени 0·85, 1 ґр ср. 0·07—0·08.

Премійівки.

Доларівки 50·50 — 52·00, Інвестиційна 106·00—108·00, Будівельна 40·50—42·50.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Радіо приступне для всіх.

Зол. 25 місячно **ФІЛІПС** 974 A 3-засяг. 3-лямповий
Зол. 36 місячно **ФІЛІПС** 44 A Super Inductance 3-лямповий
Зол. 50 місячно **ФІЛІПС** 525 A Superheterodyna 5-лямповий

Продукція 1936 що всіх вдоволяє
ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС
Львів, пл. Марійська 8 (Дім Шпрехера) 18/92

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 12-го жовтня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів

1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·70 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2,74·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·80 „
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	3·80 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану вдержана, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 12. X. п. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 90 дкг.	за 1 кг.	0·85 зол
Мол. однор. кури I. кл.	„	0·90 „
Качки	„	0·75 „

Птицю приймає в кількости визначеного приділу для кожного свого доставця.

КОНКУРС.

Кооператива „Український Дім" у Львові, вул. Шашкевича 5. розписує оцим конкурс на музичні твори на мішаний хор.

Твори мають бути написані популярно, для сільських хорів, найрадше оброблення народніх пісень.

За 7 сторінок 8-ки платиться по 50 зол. (3 премії по 50 зол.)

Речинець присилання творів до 15. листопада 1935 р.

Інформації в канцелярії Кооперативи.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФУТРА виконує дешево й солідно **Евген Говикович.** Львів, вул. Домініканська ч. 4. 123 43-90

Нововідчинене дентистичне заведення **Андрія Москви,** Львів, Знесіння 179, біля фабрики **Кроніка.** Низькі ціни. 465 2-2

Піжами теплі мужеські і жіночі по зол. 8.90, дитячі від 4.30 поручає відома фабрика біля **„Пав"**, Сикстуська 1. 495 2-3

Плащики кльотові шкільні, студентські однострої, робочі вбрання, охоронні плащі, комбінезони, пільотки, вітрівки, поручає по фабричних цінах: Вирібня „Паліюм", Львів. Гетьманська 22. побіч Промислового Музею. 323 5-30

Купно годинника є справою довіря. Дешево купите добрий годинник у славнозвісній пятьдесятьлітній католицькій фірмі **Іван Зельтенрайх,** Львів, Марійська пл. 5 82 26—?

Першорядне виконання тривкої ондуляції 7 зол. тільки у Штіра, Брама Андріоля. 491 2-12

Вугіль, дрова у Калитяка, Байки 14. телеф. 38-24. 214 17-30

Біжутерію направляє та переробляє виключно золотнича робітня Алшинбренера, Пасаж Гавсмана 3. 515 1-10

2 покої, кухня, передпокій, пів комфорт, II. поверх, до винайму від 1. листопада. Богуславського 14. Орися Лупька 516 1-3

Ветеринарі найдуть заняття в молочарській кооперації зараз. Зголошення в Маслосоюзі, Бартоша Гловацького 23. 28/93 1-1

Кореспонденція німецька в 6. тижнях Ecole Française, Баторія 34. I. 35/22 1-1

За 1 зол. перерабляє жіночі і мужеські капелюхи на найновіші фасони. Увага: Львів, Ринок 17, I. Шапіра. 505 2-10

Машини до писання
фабрично нові 360 зол. Вживані машини на складі. Приймаю направу машин.
Міхальський, Фредра 7. Тел. 207-43 464a 2-5

Д-р ЙОСИФ РІНҐЕЛЬ

гінеколог акушер
ординує від год. 3—6
Львів, Зиблнкевича 5 а. 503

ПІЯНІНА і ФОРТЕПІЯНИ
SOMMERFELD
Експорт до всіх частин світа (головно до Льондону)
Догідні умовини купна.
Новацький, Пілсудського 17
Купно і продажа оказійних інструментів. 10/92 8-28

Залізні металеві ліжка, покойові, пенсіонатові, дитячі ліжочка, найлучші, найдешевші **И. Процко й Син,** Личаківська 4. Тел. 274-80. Фабрика: Львів, Терциярська 10. Т. 215-85. 338 10-10

Елеґантно й дешево, виконує за найновшими взорами мужеську гардеробу, як вбрання, пальта, раглани, футра і т. п. з власних і поручених матеріялів.
Першорядна робітня кравецька
ІВАНА КЛЮКА
ЛЬВІВ, вул. Кльоновича 3 (бічна Кохановського). 358

ФУТРА жіночі і мужеські, нові та всілякі перерібки виконує відома своєю солідністю фірма **ҐУСТАВ РУДЕК,** Львів, Собіського 12 496 3-15

Вже появилася
ПІСНЯ ПІСЕНЬ
найстарша й найкраща любовна поема у світовій літературі — переспів
БОГДАНА КРАВЦЕВА
Розкішне видання на бездеревному папері, ілюміноване староукраїнськими ініціялами й кінцівками з мистецькою обгорткою Св. Гординського.
Ціна 3 зол.
(Хто замовляє просто у видавця не платить коштів поштової пересилки).
Замовляти: **Ольга Стецишин,** Львів Землковського 2. 498 2-5

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. „ 0·10
шукаючі праці „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10